

Context general de les Universitats a Moçambic.

ALBERT FARRÉ. Investigador PNPD-CAPES.

Departament d'Antropologia.

Universitat de Brasília.

Context Polític. Llums i ombres.

- Des de L'Octubre de 2014, hi ha el tercer president escollit democràticament: Filipe Jacinto Nyusi (1ra legislatura).
- Creixement econòmic i un important volum d'inversió, especialment en indústries extractives (gas, petroli, carbó) i fusta. Exporta energia.
- Inestabilitat: Llacunes dels Acords de Pau, Desequilibris regionals...
- Enfrontaments militars en zones aïllades del centre del país (Sofala, Manica). Talls intermitents de la carretera nacional EN1.
- Inseguretat creixent a Maputo (raptos exprés).
- Inflació creixent (dependència alimentària). Malestar social. Revoltes.

El debat sobre les universitats a Moçambic.

- Langa, P. (2014), "Alguns desafios do ensino superior em Moçambique. Do conhecimento experiencial à necessidade produção de conhecimento científico", In: L.de Brito et al. (orgs.), *Desafios para Moçambique 2014*, Maputo: IESE. Pp. 365-395.
- Do Rosário, L. (2012) "Universidades moçambicanas e o futuro de Moçambique". In: L. de Brito et al. (orgs) *Desafios para Mocambique 2012*. Maputo, IESE. pp. 89 102.
- Matos, N. & Mosca, J. (2010) "Desafios do Ensino Superior". In: L. de Brito et al.(orgs) *Desafios para Mocambique 2010*. Maputo, IESE. pp. 297 318. www.iese.ac.mz
- Mário, M., Fry, P. , Lisbeth, L. & Chilundo, A. (2003) *Higher Education in Mozambique*. Oxford, James Currey.

Algunes persones influents a les Universitats.

- Bettencourt Capece. Membre del Consell Universitari de la UEM.
- Hélder Jauana. Professor a L'ISCTEM i assessor del Grup Parlamentari del Frelimo a l'Assemblea de la República.
- Salvador Forquilha. Director del Instituto de Estudos Sociais e Económicos (IESE).
- Ana Mª Guina. Membre de l'equip rectoral de la UniLúrio.
- Euclides Gonçalves: Professor de la UEM i consultor independent.
- Severino Ngoenha i José Castiano, professors de la UP i impulsors d'un model educatiu més proper a les necessitat de la majoria de la població.

Aspectes a debat sobre les Universitats

- Fins el 1994 només tres proveïdors d'ensenyament universitari, tots tres públics: UEM, UP, ISRI.
- Al 2006 es creen dues universitats públiques més: UniZambeze (Beira) i UniLúrio (Nampula).
- Desplegament de les dues altres universitats públiques en les províncies. Competitivitat entre universitats.
- Creixement exponencial dels centres privats: 21 al 2010. Ex: ISCTEM, Universitat de Nachingwea, Catòlica, Islàmica...
- Creixement massa accelerat. Sensació generalitzat de desordre i males pràctiques. Denúncia de Casos de Plagi per part del CIP.

Prioritats i estratègia.

- La manca de personal qualificat ja no és tant punyent com deu o vint anys enrera. Molta gent formada a l'exterior ha tornat al país.
- L'Estat com a principal contractador. Molts professionals top en càrrecs de direcció, assessoria, gestió. Molt intervencionisme en elecció de càrrecs universitaris: "Partidarização do Estado". Centres fora de la Universitat, sovint més dinàmics (IESE, OMR, CESAB...).
- Cal estratègia per sectors prioritaris, on falten especialistes qualificats: indústries extractives; agricultura; turisme; desenvolupament comunitari (terres, consultes comunitàries...).
- Promeure la Diversitat. Promoure la Uniformitat. (Llengües...).

Conclusions

- Estructura universitària complexa, funcionament laberíntic, malestar.
- Molts membres dels equips universitaris coneixen bé els sistemes universitaris estrangers (sudafricà, europeu, brasiler, indi, australià...), perquè molt sovint ells mateixos hi han estudiat masters i doctorats.
- Accés dels estudis universitaris fora de la capital amb la mateixa qualitat que a la capital. Polèmica sobre Facultats de Medicina.
- Especialitzacions per crear cadena de valor afegit dins el propi país.
- Actitud de no austeritat quan es col.labora amb "donants". (Ex. "També volem escales de marbre..."). Vaga de metges (2013).